

Taxa postala
plätté in num.
No. 244716/923.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
beni szidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utányomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Felelős
Közlöny: Dr. Mar-
ton Ernő. Re-
dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámbor Ferenc. Administrator
delegat si grant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
de Editura. Registrul publicatiilor
periodice No. 43. Dos. 889. 1938.
Tribunatul Cluj, Secția III.

Ára 5 lej

Kedd, május 9.
1939—5699. Ijar 20.
XXII. évfolyam, 103. szám.

Ma leplezik le fényes ünnepségek közepette I. Károly király szobrát a fővárosban

Turnuseverinben lezajlottak a fényes emlékünnepek. Ma csak Bucurestiben zárnak az ünnepek

Turnu-Severin, május 8. Turnu-Severinben ma, 9-én nagyszabású ünnepségek lesznek I. Károly királynak, a dinasztia megalapítójának és a független román királyság megeremtőjének 100 éves évfordulója alkalmából. Ez alkalomból felújítják az 1866. év eseményeit, amikor az uralkodó első ízben lépett román földre. A fővárosból ideérkezett vendégek ebben a szép dunai városban hajón felkeresik a jelképes jelű első román királyt magával hozó hajó leghorgonyzott. Azután szép külsőségek között emlékművet lepleznek le. A román nép nagy ünnepségei ezzel veszi kezdetüket.

A Bucurestiben ma lezajló ünnepségekre tegnap ünnepélyesen kihozták az I. Károly királyról elnevezett parkban levő katonai muzeumból azt a 191 zászlót, amelyek a régi ezredek zászlói voltak. A zászlókat a gárdavadások diszszázada Simionescu ezredes parancsnokságával ünnepi menetben vitte a Calea Victoriein levő királyi palotába, hogy a mai május 9-iki ünnepségek alkalmával leplezésre kerülő I. Károly királyról készített emlékmű körül helyezték el azokat. Ma még további 110, az ország különböző részein állomásozó ezredeknek levő zászlót is hoznak a királyi palotába, amelyeket a holnapi nagy ünnepségeknek ugyancsak el fognak helyezni a leplezendő emlékszobor körül. A zászlókat azután ünnepélyesen újból visszazsárolják őrzési helyükre.

Kitüntetések az emléknapi alkalmából

I. Károly király születésének 100 éves évfordulója alkalmából királyi törvényrendelettel emlékérem kitüntetés rendszeresített az uralkodó és a kitüntettek névsorát a hivatalos közlöny holnapi száma fogja közreadni.

Bucurestben a közhivatalok és üzletek ma zárva tartanak

A minisztertanács a május 9-i ünnepségekkel kapcsolatosan elrendelte, hogy a fővárosi közhivatalok e napon hivatali szünetet tartanak, a bukaresti üzletek pedig május 9-én délelőtt kötelesek zárva tartani.

Ez a rendelkezés csak a fővárosra vonatkozik.

Korszerű menet Turnu-Severin uccáin

Turnu-Severin, május 8. Öfelsége, Mihály vajda, a kormány tagjai, a királyi tanácsosok és számos előkelőség jelenlétében folyt le annak megünneplése, hogy I. Károly király ezelőtt 73 évvel román földre lépett. A városi muzeumból elővették azt a hintót, amelyben a román dinasztia megalapítója utazott és korszerű jelmezbe öltözött menet vonult fel a történelmi utvonalon. Az ünnepségek keretében emléktáblát lepleztek le.

Károly király felavatta a turnuseverini emléktáblát

Bucuresti, május 9. A Turnu-Severinben megtartott ünnepségek alkalmából Öfelsége, Mihály nagyvajda kíséretében meglátogatta azt a helyet, ahol az emlékkő áll. Ezután a királyi tribünről megszémmelték a Dunán feltűnő „Simbol” nevű régi hajót, amelyen 73 évvel ezelőtt I. Károly király utazott. A hajó a monitorok ágyúinak dörge közepette futott be. Elsőnek Netta, Turnu-Severin polgármestere emlékeztet

meg I. Károly királyról. Ezután Öfelsége lesietett a királyi tribünről és felavatta az emléktáblát, amely előtt Öfelsége a következő beszédet tartotta:

— Felavatom ezt az emléktáblát, amely emlékeztet arra a helyre, amely ma tóban határok volt és amely I. Károly uralkodó partraszállásával a román nemzet új lapjainak első oldala lett.

Ezután a király-himnusz intonálása közbejött galoppban vágató lovakkal húzva meg

jelent az a fekete hintó, amelyen I. Károly király megtette az utat Turnu-Severintől Bukarestig. A hintóban senki sem ült. A király-himnusz hangjai mellett és a tömeg éneke közepette Öfelsége, valamint a kormány tagjai délelőtt 11 óra 45 perckor a város katedrálisába mentek. Ezután Öfelsége és Mihály vajda megszémmelték a csapatok defilrozását. A királyi külön vonat délben félegy óraker indult utnak Bukarest felé.

London és Párizs nyugalommal fogadták az olasz-német katonai egyezmény bejelentését

Az új orosz külügyi népbiztos folytatja a tárgyalásokat az angol kormánnyal. A lengyel-német szálváról nem emlékezik meg a Ciano-Ribbentrop találkozásról kiadott közlemény

Három kérdés foglalkoztatta az utóbbi napokban a világ közvéleményét: a Ciano-Ribbentrop találkozás, a német-lengyel viszály és az angol-orosz tárgyalások ügye.

A comoi tárgyalásokról kiadott hivatalos közlemény bejelentette egy olasz-német katonai egyezmény megkötését, amelyet általában Berlinben rövidesen ünnepélyes keretek között aláírnak. A nyugati nyilatkozatoknak az utóbbi események során alkalmuk volt megjegyezni arról, hogy a tengely államai közötti együttműködés mind szorosabbá vált. A német sajtó alig leplezett örömmel állapítja meg a záró közlemény margójára irt kommentárjaiban, hogy a tengely egységének megbontására irányuló erőfeszítések nem vezettek eredményre. London és Párizs feltűnő nyugalommal veszik tudomásul a német-olasz katonai szövetséget, mint hogy általában a diktatúrák újabb megnyilatkozásait, egyre kevesebb emócióval váltanak ki a Rajnán túl. A lapok megállapítják, hogy a katonai szövetség nem egyéb, mint egy ténylegesen fennálló helyzeti jogi és formai szentesítése. A jövő fogja megmutatni, hogy ez a szentesítés csakugyan a végét jelent annak a többé-kevésbé boldogtalan szerelemnek, amelyet az angol kormány és a francia politikának főleg jobboldali szárnya tanusítottak Itália iránt.

Az angol közlemény nem utal arra, hogy Ciano gróf és Ribbentrop tanácskozásán milyen álláspont alakult ki a lengyel-német konfliktussal szemben. Általában valószínűnek tartják, hogy Olaszország a közvetítő szerepét a két szemben álló álláspont között. Egy adott pillanatban arról beszéltek, hogy Mussolini maga veszi kezébe a közvetítést, ez a hír azonban nem nyert megerősítést. Danzig és a korridor kérdése ilyen körülmények között nyitva maradt. A német és lengyel sajtóban tovább folyik a polemia, amelynek nem érdektelen mellékzöngéje, hogy egy varsói lap lengyel protektorátust kér Danzigra, a korridor kiszélesítését és Kelet-Poroszországnak, mint létterének és lengyel területnek Lengyelországba való kebelezését kéri — a német sajtó viszont ebben a megnyilatkozásban egy Németország elleni len-

nyel támadás szándékát véli felfedezni. Elettér-kérdésekben a németek nyilvánvalóan sem az egyenlőséget, sem a tréfát nem ismerik.

Nagyfontosságú eseménye a mai napnak, hogy a moszkvai angol nagykövetség átadta Molotovnak kormánya válaszát a legutóbbi orosz javaslatokra. Az angol-orosz tárgyalások megszakadásához fűződött reménysek, amelyek Litvinov váratlan távozása alkalmából a német sajtóban bukkantak fel, nem váltak valóra. A megegyezés útjába álló nehézségek leküzdése azonban — bármennyire is tudatában van az angol kormánnyal és bármennyire is hangoztatja az angol sajtó annak szükségességét — igen sok nehézségek útján. Amennyire a kiszárgott hírek sejtetni engedik, a szovjet kormány legutóbbi jegyzéke angol-francia orosz hármasszövetséget javasol, a teljes kölcsönösség alapján; Anglia és Franciaország eddigi garanciáit kiterjesztenék a Balti államokra is, ezzel szemben Oroszország hozzájárulna a Belgiumnak, Svájcnak, Hollandiának és Dániának adott angol-francia garanciákhoz. A ma Moszkvában átadott angol válasz kifejtéi szerint, hogy egy teljes orosz segélynyújtást a garantált államok tekintélyes része nem óhajt és ezért a segélynyújtás mértékének és módjának esetről-esetre való megállapítását előíró megállapodásra volna szükség, teljes értékű szövetség helyett. A legvalószínűbb feltevések szerint az angol állásponttal szemben való engedékenységet idézte volna elő Litvinov váratlan és szokatlan távozását. A tárgyalások mindenre folymatban vannak és nem kétséges, hogy ma már angol részről is hű óhajuk azoknak eredményes befejezését.

Egyébként Potemkin helyettes külügyi népbiztos ankarai tárgyalásai a kiadott záróközlemény szerint, teljes sikerrel végződtek — a szovjet külpolitika nyilván von Papanek ankarai nagykövetté való kinevezése alkalmából tartotta sürgősnek az orosz-török viszony rendezését, — másrészt Potemkin megismételt szófiai látogatása bizonyítja, hogy Oroszországot ismét behatárolni foglalkoztatják a sokáig elfelejtett balkáni szempontjai.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

VILÁG TUKR

Amerika zsidói

Írta: JOACHIM PRINZ

Ha az ember meg akarja ismerni az amerikai helyzetet, le kell számolnia azzal az álommal, amit általában „melting pot” (olvasztó üstnek) neveznek. Az amerikai életről az a felfogás, hogy itt a világ négy tájáról összesereglett népek egy olvasztó üstben feloldódnak és egységes nemzetet alkotnak. Ez, ismételjük, álom csupán, mert Amerika sokkal kevésbé melting pot, bármely más országnál, ahol többféle nemzetiség él együtt. Newyork természetesen az ő nemzetiségi városnegyedek sokaságával nagyon tarkán és megoldatlanul hat, azonban ez nemcsak newyorki probléma. Itt van Buffalo az ő óriási és legkevésbé asszimilálódott lengyel lakosságával, itt van a floridai Tampa, az ő mexikói, San Francisko az ő kínai roppant negyedével. Állandó és tipikus amerikai kép ez, a képnél is több, valóságos elméleti probléma. Ez a sok nemzetiség mélyen behatolt az amerikai gondolkodásba. A zsidó helyzet megértéséhez, valamint a zsidó probléma tisztánlátásához szükségünk van ennek az ismeretére.

Sehol Amerikában nem találjuk azt, amit általában asszimilációnak mondunk Európa különböző országaiban. Erős csoport-érzés mutatkozik úgy belül, az illető népcsoportban, valamint kívülről a többi csoportok részéről. Innen van az, hogy csoportfeszültségek és csoport-patriotizmus fűtik az embereket. Az izeknek, a bulgároknak, a lengyeleknek, a litvánoknak és magyaroknak meg van itt a maguk nemzeti ünnepeik, amit amerikai lobogó alatt ünnekelnek meg. Az etnikai különállóság és az amerikai nemzeti érzés nem érinti a hazafiságot. Minden amerikaiak ugyszólván két hazája van. Ezért a legtöbb amerikai zsinagógában megtaláljuk Amerika lobogóját a zsidó nép kék-fehér zászlaja mellett.

A zsidók asszimilációjának problémáját a maga középeurópai formájában el sem lehet itt képzelné. Van ugyan itt is asszimiláció, de ez lényegében azt jelenti, hogy meg kell szüntetni a jiddis nyelvet, nem kell kóser enni és ne tartsa az ember kalappát a fején étkezés és imádkozás közben. Mindössze ennyiből áll az amerikanizálás. Az emberek nagyon érzékenyek a keleties kiejtés tekintetében. A keleti zsidók gunyveve egyébként „Kikes”, ami jelenti főleg a hagyományokhoz való ragaszkodást. Szó sincs azonban az amerikai zsidóságnál arról, hogy a csoport mint olyan, feloszoljon. A zsidók ma is „nemzeti” csoportot alkotnak saját népi léttel. A leghazafiasabb amerikai zsidók is külön csoportot képeznek és nem gondolnak arra, hogy valami más is lehetséges. Együtt élnek, külön városnegyedben és külön környéken. Külön laknak a szegények, külön a középosztály és külön városrészekben a gazdagok. Vannak zsidómentes városrészek is és nyugodtan állíthatjuk, hogy minden zsidónak csoport-érzéke van, zsidó „hazafisága” csoport becsléte. Ez magától értetődő náluk, mert hozzátartozik az amerikai csoport-strukturához.

Ezek a tapasztalatok természetesen relatív, rövid időről szólnak. A külföldön született zsidók száma még mindig elég tekintélyes, közel négy millió. A következő nemzedéknél a probléma bizonyára más arculatot fog ölteni és majd csak akkor lehet látni, vajon a csoport jellegzetességek megmaradnak, vagy pedig az idegen akcentussal, az idegen szokásokkal és a sajátos nyelvi maradványokkal együtt eltűnnek-e. Ha az ember a többi angolszász ország

ek

— hír szerint — a
ben követendő maga-
arra az állápontra
alások és diplomáciai
ll megoldani a kér-
ők nem hiszik, hogy
kellene keveredni,
rint Orzenigo pápai
látogatása alkalmá-
át Hitlernek, amely-
atosságot ajánl Né-
kérdésben.

esereg főparancsnoka

Brauschits tábornok,
arancsnoka, Pariani
r kíséretében repülő-
ra érkezett.
bontját indokolja az

opolo di Roma Beck
dét kommentálva,
gyel külügyminiszter
ó határozott formá-
követlésekkel, mert
eléseket támasztott,
m ajánlott fel sem-
miniszter beszédéből
hogy ha Németor-
Lengyelország haj-
sgálat tárgyává ten-
pontból, hogy eleget
nek.
érdés a milánói tár-
ngelyében.

blasz sajtó rendkívül
a milánói megbeszé-
közeli Telegrapho
soha sem volt oly
gyminiszter közötti
t ma. A lap megál-
gyminiszter beszéde
sok kapuját. Egyéb-
most tanulmányozza
t. A két külügyi-
főpontja az lesz,
ak a danzigai kér-

o d'Itáliában cikket
gy Olaszország és
fjükkül felveszik a
ka ellen és arra tö-
k védelmi rendsze-
Dunamedencében. A
zav államférfiakkal
zav mutatják, hogy
halad.

megállapítja, hogy
szter beszéde nyit-
ajtaját.

é Bertinbe készült?
te Soire tudni véli,
61 Berlinbe utazik,
sokat fog folytatni

exportbuza
favardiját

punk tegnapi szá-
kormány a buza
ejről 7000 lejre
ejüleg a kormány
viszonylatban —
e, amelyet a múlt
e, a buzaárak sta-

ga hivatalos kö-
hogy a vasut csak
e exportbuza ked-
ely kedvezményt

orthirek

Cup teniszmérkő-
Bucurestiben. A
is 1:4-ről Asbót
onban a Schmidt-
2, 6:2, 6:4 arány-
s párra és így a
2:1 arányban

UJ NYOMASA-

UMAT

tapasztalatait veszi alapul, arra kell következtetni, hogy a jellegzetességek megfogának maradni. Lényegében ugyanis a környező társadalom kérdése, vajjon e csoport teljesen feloldódik-e benne, vagy pedig csak egyének képesek-e erre a folyamatra.

A zsidó csoport-élet sokkal kifejezettebb, mint a többi fehér csoportoké. A két-száz amerikai városban, amelyet körülbelül negyven államban láttam, alig volt egy is „gettó” nélkül. Ghetton pedig értem a keleti zsidó utcát, amelyben ott áll a templom, a héber nyelvű üzleti feliratok, a kóser mészáros és pék, zsidó újságkioszkok és egy régebbi zsidóul beszélő generáció — szóval a keleti zsidó „városka” Amerika enyhült hangulatában. Az ilyen ucca már „zsidó nemzeti” városnegyed és általában olyannak is érzik. Alig van nagyobb amerikai város ilyen gettó nélkül.

A gettó ortodox, öntudatosan jiddis, Palesztina-barát, gondterhes és a családokban ott látjuk az Amerikában született ifjúság harcaát a régi generációval. A gyermekek még értenek jiddisül, de sokan a jiddis kérdésekre angolul válaszolnak. Chéderbe járnak, de hitetlenek, erősen reagálnak mindarra, amit haladásnak érznek. Maszkilok, akik azonban nem járnak filozófiai kurzusokra, hogy Kantot megértsék, hanem kimennek a versenypályára futbalozni. Ebből a rétegből kerülnek ki a zsidó művészek, színészek, kereskedők és általában a siker emberei.

Ne feledjük azonban, hogy mindenütt, ahol Amerikában zsidók laknak, az már „gettó” anélkül, hogy külön városnegyed lenne. Bizonyos csoportok, bizonyos gazdasági fölrendelések nyomán elhagyják a gettó városrészt és másfelé költözködnek. Négerek számára helybéli korlátot jelent az ő színük. Olaszok csak egyénileg szoktak kijutni az ő kerületeikből. Mint csoport megmaradnak határaik között. A zsidók azonban vehemens elem, feltörekednek, akarnak feltörekedni és pedig nemcsak egyénileg, hanem mint csoport is. Ennek a drámai folyamatnak sok káros következménye van.

Ami a csoportélet tartalmát illeti, mondhatnám, hogy kevés értéket lehet föl találni benne. Az amerikai zsidóság nagy többsége távol van mindattól, amit zsidó értéknek mondunk: a zsidó tudástól, vallásos élettől és zsidó neveléstől. Mondhatnám, hogy a zsidóknak ez a része nem tudja, mit csináljon a szükség szerű ténnyel, hogy zsidó. Vannak egyesületek, ahol összejönnek és meg tárgyalják a zsidó ügyeket, vannak telepeik, ahol a zsidó öntudat mindössze abban nyilvánul meg, hogy a gyermekeket jiddis nyelvre oktatják. Kulturházaik vannak, ahol azonban nem történik egyéb, mint hogy játszanak és táncolnak, olykor felhívásokat is tartanak, nem sok haszonnal. Különösen a vidéki kisebb városokban ez a helyzet. A zsidó kapcsolatok nagyon lazák erre felé és teljesen meg is szűnnek a kolóniális részeken, mint Texas, Arizona és a nyugati ösödői táján.

A zsidó élet aktivitása és kapcsolatai a világ zsidóságához főleg a középpolgárság ügye. A zsidó közügyek tehát, mint sajtó, könyvpiac, szónoklat, stílus teljesen e középpozíció hatása alatt áll. E körökben ritkán lehet európai nivójú társalgást hallani. Másrészt azonban ez a középpozíció érzelmében nagyon erősen zsidó. A negyven éven felüliek jól értenek jiddisül és minden zsidó ügyre gyorsan és erősen reagálnak, igen jó és igen tisztult zsidó ösztönnel. Az embernek az az első impressziója, hogy hamisítatlan „néppel” áll szemben. E népi emberekkel lehet beszélni az ő nyelvükön: a zsidó élet reális problémáiról, Palesztináról, antiszemitizmusról, üldözésekről. Itt ott egy történelmi megjegyzést is lehet tenni, anekdota, vagy vicc formájában. Mindenre reagálni fognak és megfogják érte-

Lőrinczy és társa parkettezők

uj parkett lerakását és javításokat, gyalulásokat jutányos áron vállalnak. Iroda: Piaja Unirii 31 bejárat: Strada Inila Maniu No. 2.

ni. De gyorsan rájövünk, hogy ezek az emberek teljesen távol állanak minden ideológiai üggyől. Valóságilag gyámoltalanok az ilyen dolgok tekintetében. Ők többet hisznek a valóságban és az individuális ember értékében. Azt vallják, hogy a történelem megismétlődik és az ember tanulhat másoktól a tapasztalataiból. Olyan naivi-

tás ez, amitől már bizonyos nagyszerű get nem is lehet elvártatni.

Ami a műveltséget illeti, itt ugyneve általános művelt emberek alig találhatók. Ellenben minden foglalkozásnak megvan a maga legjobb specialitásai. Már a felsőbb réteghez tartoznak

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

BRODETZKY PROFESSZOR AZ ANGOL KORMÁNY PALESZTINA-POLITIKÁJA. ROL. Dél-London cionista szervezetének május elsején tartott sajtófogadásán beszédet mondott Selig Brodetszky professzor, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője. Beszédében Brodetszky többek között ezeket mondta:

— Minden okunk meg van a csalódásra és megdöbbenésre ama ténnyel szemben, hogy az angol kormány tárgyalásokat folytatott az arabokkal az utolsó napokban, miközben jónak látta a zsidókat figyelmen kívül hagyni. Amikor az elmúlt év novemberében a kormány a Palesztina-konferenciát összehívta, kijelentette, hogy célja a tárgyalások után közelíteni egymáshoz az arabok és a zsidók vezetőit. A konferencia meghívására után pedig kijelentette, hogy nyilvánosságra hozza saját elhatározását a jövőben követendő Palesztina-politikát illetően. Eppen ezért furcsa és becsületlen az angol kormány magatartása, amikor az egyik féllel tovább folytatja a tárgyalásokat, a másikkal pedig nem. Nem kérdülünk a kormányval való tárgyalások jogáért. Semkinem nincsen erre különleges előjoga. A zsidó népek, a mandátum szellemének megfelelően joga van arra, hogy képviselve legyen minden Palesztinát érintő megbeszélés, vagy elhatározás alkalmával. A mandátum két-szerevényhatatlanul kötelezi a kormányt, hogy a Jewish Agency tanácsát kikérje. Ez a Jewish Agency létezik, Londonban irodája és törvényesen megalakított képviselőtestülete is van. A kormány kötelessége lett volna bevonni mindazt, olyan tárgyalása a Jewish Agency, amely Palesztinával és a zsidó nemzeti öntudattal kapcsolatos.

— Remélem, — mondotta tovább Brodetszky professzor, — hogy a kormány végül is el fogja határozni a döntés elnapolását és a Palesztina-problémát nyugodni hagyja. Hiszen amugyis elég sokat mulasztott az elmúlt két esztendő során. Jobb, ha ezt a kérdést még elhanyagolja egy időre, mintha egy olyan döntést hoz, amely megsemmisíti azokat az ünnepélyes ígéreteket, amelyeket az angol kormány huszonkét esztendővel ezelőtt tett a zsidóságnak. Az angol kormány nem vásárolhatja meg a zsidókkal szembeni igazságtalanság árán az arab nép barátságát. Másrészt meg vagyok győződve, hogy az arab államok, mint Egyiptom és Irak másodpercig sem kételkednek abban, hogy egy világháború esetén kinek az oldalán kell helyet foglalniok, Anglia, vagy Olaszország oldalán. Eme államok állásfoglalása nem függ attól, hogy Anglia elejti-e Palesztinában a zsidó nép ügyét, vagy sem. Ezeknek az államoknak a biztonságára és függetlenségére Anglia sorsától függ.

— A mi feladatunk figyelmeztetni a kormányt, hogy újabb hibát követ el. Olyan népek barátságától teszi magát függővé, akiknek önállósága végeredményben is tőle függ. Közben igazságtalanságot követ el Palesztina lakosságának ama része ellen, amely az országot felvirágoztatta és amelynek érdekében áll minden erejével megvédeni a brit imperiumot azoknak az ellenségeknek a támadásával szemben, akik az ő ellenségei is. Ki kell jelentenünk azonban, hogy amikor a kormányt bíráljuk, ez nem jelenti egyben az angol nép elítélését is.

— Bármilyen történések, — fejezte be Brodetszky professzor, — el vagyunk szánva a zsidó nemzeti otthon felépítésének munkáját folytatni. A jövot nem lehet politikai döntésekkel megsemmisíteni. Az ilyen döntések mulandóak. A zsidó nemzeti otthon tulerés és tul mélyen begyökerezett Palesztina talajába, semhogy arab uralom alá lehetne vetni, vagy éppenséggel megsemmisíteni.

Litvánia

ANTISZEMITA KURZUST AKAR-E BEVEZETNI A LITVÁN KORMÁNY? Litvánia zsidó lakossága között nagy nyugtalanságot szült az a tény, hogy Csernius gróf litván miniszterelnök, résztvett a „Verslinink” litván antiszemita ipari szövetség konferenciáján és beszédet mondott, amelyben azonosította magát a szövetség antiszemita célkitűzéseivel. A miniszterelnököt a konferencia díszelnökévé választatták. Kivül több magas állami tisztviselő és ka-

tonatiszt vett részt a konferencián, akiket beválasztottak annak díszelnökségébe. Csernius miniszterelnök üdvözlő beszédében kijelentette, hogy a kormányt ugyanazok az eszmények fűtik át, mint a „Verslinink” szövetséget, amely „Litvánia a litvánoké” jelszót akarja megvalósítani. Kötelességünk — mondotta szöszertint a miniszterelnök, — litvánosítani városainkat a zsidó, hogy helyet teremtsünk a litván iparosoknak, kereskedőknek és kézműveseknek. A Verslinink szövetség kötelessége, hogy tovább haladjon a megkezdett uton. A kormány részéről kijelenthetem, hogy a szövetség birni fogja a kormány maradéktalan támogatását. A miniszterelnökön kívül a litván közelet több vezető egyénisége is felszólalt, így a litván kereskedelmi kamara elnöke, a hadügyminisztérium képviselője, az állami gazdasági hivatal igazgatója, akik mindannyian kihangsúlyozták, hogy ki kell szorítani az idegen elemeket a kereskedelméből és helyettük megéltetéshez kell juttatni a származási litvánokat.

A konferencia több olyan határozatot fogadott el, amelyek zsidóellenes éle van.

Franciaország

Franciaország bevándorlási engedélyt ad azoknak az emigránsoknak, akik fejleszteni tudják a nemzetvédelmi szempontokból fontos iparokat

A francia kormány a napokban renelet-törvényt bocsátott ki a Franciaország védelmét szolgáló ipari ágak fejlesztésére. A törvénynek igen nagy fontossága van azoknak a Franciaországban élő emigránsok, mint Franciaország határain kívül élő menekültek számára, akik még nem kapták meg beutazási engedélyüket. A rendelet egyik szakasza a következőképpen hangzik:

Minden olyan emigráns, aki hozzájárulhat valamely olyan ipari ág fejlesztéséhez, amelynek szerepe van Franciaország védelmében, beutazási engedélyt kaphat. A kérvény a kereskedelemügyi minisztérium termetési osztályához intézendő. A kérvényben feltüntetendők a pontos személyi adatok, valamint az az iparág, amelyet a bevándorlók Franciaországban folytatni szándékoznak, továbbá az az ok, amely őket arra indítja, hogy Franciaország nemzetvédelmében közreműködjenek. Ajánlatos a kérvényhez francia cégek ajánlásait is mellékelni.

A törvény intézkedései csak olyan menekültekre érvényesek, akik még nem kapták meg a végleges bevándorlási engedélyüket. Mindazok azonban, akik csak ideiglenes, vagy lejárt bevándorlási engedélyekkel rendelkeznek, ajánlatos, ha ügyüket ilyen módon rendezik.

Minden kérvényező két feltételnek kell eleget tennie ahhoz, hogy kérvénye elfogadtassék: 1. Az az ipar, amelyben működni óhajt, Franciaország nemzeti érdekeit kell szolgálja. 2. Bizonyítania kell, hogy már előzőleg is ugyanebben a szakmában működött. Miután a kereskedelemügyi minisztérium illetékes bizottsága kivizsgálta minden kérvényező ügyét, előterjesztést tesz az engedély megadására a kereskedelemügyi és belügyi minisztériumok képviselőiből alakult bizottságnak.

Emigránsok, menekültek

ALLIJA-BANKOT ALAPITOTTAK LONDONBAN. Hatvanezer font alaptőkével „Allija-Bank” részvénytársaság néven új pénzintézetet alapítottak Londonban, amelynek célja lengyelországi, romániai, németországi, magyarországi, valamint a volt csehszlovákiai területekről származó férfiak, nők és gyermekek palesztinai kivándorlását elősegíteni.

JAVASLAT ZSIDÓ ALLAM TEREMTÉSÉRE ÉSZAK-RHODEZIÁBAN. R. D. Campbell kapitány, az Észak-Rhodeziába küldött szakértő bizottság tagja, tervet dolgozott ki zsidó állam teremtésére a kolónia területén. Campbell úgy véli, hogy a Mvlunga terület, amely Észak-Rhodezia északkeleti ré-

ak akkor vesznek részt a zsidó dolgokban, ha emberszeretetről és reprezentációól van szó. Ők már nem avatkoznak a zsidó ucca” ügyeibe. A háborúig „né net zsidók” voltak azok, akik ezt a réteget kialakították, zsidók, akik Dél-Németországból és Frankfurtból jöttek Amerikába. Ma már az orosz-lengyel réteg terekedik ide.

Azokat a hangokat, amelyek tiltakoztak a radikális határozatok ellen, a többségben lévő antiszemita elemek formálisan elnyomták.

Zsidó körökben hangsúlyozzák, hogy a miniszterelnök magatartása egy olyan mozgalommal szemben, amely céljával a zsidók maradéktalan kizorítását tűzte ki a gazdasági életből, ellentétben áll azokkal az ígéretekkel, amelyeket a miniszterelnök nemrégiben az öt felkereső zsidó küldöttség előtt tett.

Anglia

A GYARMATÜGYI ÉS A HADÜGYI MINISZTERIUMOKBAN A PALESZTINAI ZSIDÓ ÖNKÉNTESNEK AZ ANGOL HADSEREGBE VALÓ FELVÉTELET TÁMOLMÁNYOZZÁK. Wedgwood ezredes kérdés intézett az alsóházban Hore Belisha hadügyminiszterhez a palesztinai zsidóknak háború esetén az angol hadseregbe való felvételét illetően. A hadügyminiszter azt válaszolta, hogy a gyarmatügyi és hadügyminisztériumok éppen most tanulmányozzák ezt a kérdést.

szén fekszik, külön zsidóállam felállítására alkalmas. A terület kétszer olyan nagy, mint a Transzjordánia nélküli Palesztina. A vizrajzi viszonyok előnyösek, vidéke hegyes, egyetlen hátránya azonban, hogy az északi részén a veszedelmes Ce-ce legyek pusztítanak.

A BRIT GUAYANÁBA KÜLDÖTT TANULMÁNYI BIZOTTSÁG EGYIK TAGJÁNAK NYILATKOZATA A TELEPÍTÉSI LEHETŐSÉGEKRŐL. A brit Guayanába küldött tanulmányi bizottság két angol tagja, Sir Crafford kijelentette az egyik távirati Evans május elsején visszatért Angliába. Sir Craford kijelentette az egyik távirati iroda munkatársa előtt, hogy az ország nagyrészt steppék és öserdők borítják. A steppék lakossága állattenyésztéssel foglalkozik. A hegyes vidékek alkalmatlanok letelepülésre, mert legnagyobb részüket sivatagok fedik.

LEPLOMBALT VAGONBAN 760 ZSIDÓ EMIGRÁNT SZALLITOTTAK PRAGABÓL BÉCSBE. Prágából jelentik: Szerdán, május elsején leplombált vagonban 760 zsidó menekültet szállítottak Prágából Bécsbe. Bécsben a menekülteket egy dunai hajóra szállították át, amely Constantbába viszi őket. Utjuk célja: Sanghaj. A Gestapo a menekült szállítmánynak kollektív utlevelét és kollektív tranzit-vízumot állított ki. A menekültek csak egy hátizsákra való tárgyat vihettek magukkal. A bucsu alkalmával drámai jelenetek játszódtak le a prágai vasútállomáson.

NYILTTÉR*)

Keszler Sándor ur, utazómk március 15-vel cégüntől kilépett és így üzletkötési és inkasszási joga cégünknel, Intreprinderie S. Fildermann Bacău és Intreprizitele Albina Cluj részére megszűnt.

„Izvorotexti” A. Biró et Co. Cluj, Str. O. Iosif 4.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Elfújta a szél: angolul. Mitchell világhírű regénye „Gene with the wind” remek angol kiadás, 800 lap, vászonkötés 300 lej. Angol szótárak, londoni kiadás, 60 lejtől 450 lejtig, többféle nagyság és kötésben. Wodehouse művei vászonköt. (londoni) 60 lej. Fűzött angol könyvek 300 lap, sokféle á 40 lej, stb. Lepageál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen angol jegyzéket. Közölje mi érdekli.

Egyiptomi probléma

Egyiptomban jódar a háborus veszedelme Libiában koncentrált veszélyeztetési és nem hány nap óta azonban zott az egyiptomi köéppenséggel háborus már ott is tudják, hogy raltár mellett Egyipt amelyből kiborbanhat.

Az egyiptomi közeletnek sajátos követk is olyan régen a „England” volt az első fő-főjelszava. Most — tal éljünk — mint a egy siet, nem: rohan Anglia felé. Tudja, van vele, hogy Angli Britannia segítsége nélkül. Ez a tudás ha az angol hadseregrez mozgalmak apránként katonaságot Egyipt szejzi csatorna örsz ra. Most egymást éri angol-francia flotta a latali Egyiptom terület ugyszólván egyre ott egyiptomiak feje főnyos istenadta egyipt léli, nem tud betelni az egyiptomi önálló teni önállóságát, vez másra próbált ang senkinek, a legvadab tának sem jut eszé ellen. Ellenkezőleg, tapasztalatokban sze veterán, próbált a tott.

De ez még nem mermű volt, hogy kívül még egyéb id küzdeni ellene. Az a lebbentene kisse a kairói, feljegyzottakat, hogy közöljenek adatot terveiből, am tén megvédi majd E Azt, hogy a fám német támadás, min Egyiptom ellen fog eleinte vélték, Tunis meg elvitatni. Tunis sietette a pártlan f kar. A tuniszi fr sereg pompásan fel naság. Védőfalán es a támadó.

Egészen más a h ottani hadseregnél harci tapasztalata Parádéra jó és nem banni vele, mint a háta mögött áll es csatorna, az angol fontosabb közleked

A támadás irány azért sem lehet ké nikai csapatokkal főre becsült olasz E felé eső határán v tott szemlélet felett Ráadásul „unser D aki a minap Kair lentések szerint az klubjában, hogy sz de még szebb lenn egyenruhái helyett nek láthatók Kair.

Ha most már E át és Abesszínia f olasz-német hader vek szerint Fran ellentamadásba E Egyiptomot tőle Akcióba lép az es is. Továbbá id Sziában és Pales francia katonaság tengerpartot, nem rendjét a török h taná, ha a már előrehaladott ar sok idejekorán Nagy szerep jutn az indiai és az. Es éppen tekinté a vezérkarnak jó hadseregek idesz Számolni kell a met-olasz flotta lanná teszi a sz hogy stratégiai o a közlekedéssé a ebben az esetben katona Egyiptom

Egyiptomi véderős problémák

Tel-Aviv, május elején

Egyiptomban jódarabig félvállról vették a háborús veszedelmet. Azt hitték, hogy a Libiában koncentrált olasz haderő Tuniszt veszélyezteteti és nem a Nilus országát. Néhány nap óta azonban alaposan megváltozott az egyiptomi közvélemény. Egyiptomot éppenséggel háborús pánik fogta el. Most már ott is tudják, hogy Kelet-Európa és Gibraltár mellett Egyiptom a harmadik fókusz, amelyből kibrobbanhat a világháború.

Az egyiptomi közvélemény eme pálfordulásának sajátos következményei vannak. Nem is olyan régen a mondjuk így: „Los von England!” volt az egyiptomi nacionalizmus fő-főjelzője. Most — hogy költői hasonlaltal élünk — mint a gyermek anyja kebelére, úgy siet, nem: rohan, repes Egyiptom népe Anglia felé. Tudja, tökéletesen tisztában van vele, hogy Anglia, pontosabban Nagy-Britannia segítségével nélkül elveszett, prédává válik. Ez a tudás határozza meg viszonyát az angol hadsereghez. A tegnapi szabadságmozgalmak apránként kibebrudáltak az angol katonaságot Egyiptom földjéről. Csak a suezai csatorna őrzését hagyták meg számára. Most egymást érik az angol hadsereg, az angol-francia flotta felvonulása, hadgyakorlatok Egyiptom területén. Az angol repülőgépek egyre ott keringenek a megriadt egyiptomiak feje fölött. És a nép, az a bizonyos istenadta egyiptomi nép, boldogan szemléli, nem tud betelni vele. Sőt tovább is van: az egyiptomi önálló hadsereg kezd elveszíteni önállóságát, vezető stallumaiba egyre-másra kipróbált angol tisztok kerülnek. És senkinek, a legvadabb egyiptomi nacionalistának sem jut eszébe, hogy tiltakozzék ez ellen. Ellenkezőleg, nagy az öröm, hogy a tapasztalatokban szegény egyiptomi haderő, veterán, kipróbált angolok vezetése alá jutott.

De ez még nem minden. A pánik olyan mérvű volt, hogy a tüntető felvonulásokon kívül még egyéb idegcsillapítóval is kellett küzdeni ellene. Az angol vezérkar tehát felbentette kissé a fátyalt félve örzött titkairól, feljogosította az egyiptomi hírlapokat, hogy közöljenek egy és más, néhány adatot terveiből, amelyek alapján háború esetén megvédi majd Egyiptomot.

Az, hogy a támadás, az egyesült olasz-német támadás, minden valószínűség szerint Egyiptom ellen fog irányulni, s nem amint eleinte vélték, Tunisz ellen, senki sem kísérel meg elvitatni. Tuniszt nagyszerűen megerősítette a páratlan francia katonai mérnöki kar. A tuniszi francia és benzilűtött hadsereg pompásan felszerelt, harcedzett katonaság. Védőfalán csak fejt sebezheti véresre a támadó.

Egészen más a helyzet Egyiptomban. Az ottani hadseregnek sem erődítménye, sem harci tapasztalata, sem-kellő felszerelése. Parádéra jó és nem háborúra. Könnyebb elbánni vele, mint a franciákkal. És ráadásul háta mögött áll csábító példaként a suezai csatorna, az angol világhatalom egyik legfontosabb közlekedési útja.

A támadás iránya tekintetében már csak azért sem lehet kétség, mert a német technikai csapatokkal megerősített és százezer főre becsült olasz haderő Libiában Egyiptom felé eső határára van összpontosítva. Itt tartott szemlét felelte minap Göring marsall. Ráadásul „unser Doctor”, már mint Göbbels, aki a minap Kairóban járt, megbízható jelentések szerint azt krájkogta el a németek klubjában, hogy szép ország ez az Egyiptom. De még szebb lenne, ha az angol katonaság egyenruhái helyett német egyenruhák lennének láthatók Kairó utcáin...

Ha most már Libiában, esetleg Szudánban és Abesszinia felől is támadásba kezd az olasz-német haderő, a kiszivárgott ellentételek szerint Franciaország Tunisz felől jön ellentámadásba és rajtator Libián, hogy Egyiptomot töle telhetőleg tehermentesítse. Akcióba lép az egyesült angol-francia flotta is. Továbbá idekoncentrálják az Irákban, Szíriában és Palesztinában állomásozó angol-francia katonaságot. A szíriai-palesztinai tengerpartot, nemkülönben az arab országok rendjét a török hajóhad és hadsereg biztosítaná, ha a már megkezdett és jelentősen előrehaladott angol-francia-török tárgyalások idejekorán eredményesen befejeződtek. Nagy szerep jutna ebben a megütőközésben az indiai és az ausztráliai hadseregnek is. És éppen tekintettel erre a nagy szerepre, a vezérkarnak jó előre gondoskodnia kell a hadseregek ide szállítási lehetőségeiről.

Számolni kell az eshetőséggel, hogy a német-olasz flotta megrongálja, használhatatlanná teszi a suezai csatornát, sőt azzal is, hogy stratégiai okokból maga Anglia teszi a közlekedés alkalmatlanná. Hogyan jut el ebben az esetben az ausztráliai és az indiai katoná Egyiptom földjére? Hogyan biztosít-

ható az összeköttetés a Földközi és a Vörös tenger között?

Egy darabig új csatorna terve kísértett. Arra gondoltak, hogy Palesztina tengerpartjának egyik déli pontjától Akabáig új csatornát fúrnak. Ennek a tervnek megvalósítása tenger sok időt igényel. Sokkal könnyebben és gyorsabban építhető ki a műút Palesztina és Egyiptom között. Néhány hónap munkája mindössze és a költségei sem magasak. Egyenesen jelentéktelenek a nagy hásszal egybevetve, amit háború esetén nyújthat.

Ez az ut jelentősen emelné a Negev, Palesztina déli részének fontosságát. Erre a

jelentőségére vezethető vissza, hogy az utóbbi időben egyre erősebben portálják angol katonai körökben a Negev betelepítését zsidókkal. Hiszen a zsidók ennek a fontos katonai utnak őrei lennének.

A Negev 11.872 négyzetkilométernyi terület. Közél a felét teszi ki Palesztina 26.000 négyzetkilométeres területének. A zsidó telepítés nem ütközne nemzetiségi akadályokba itten, mert a Negev lakossága rendkívül gyér, össze-vissza 51.000 főnyi, amelyből 48.000 éppenséggel nomád arab. Egy négyzetkilométerre 5 lélek esik mindössze itten. Viszont súlyos probléma a Negeven a vízhiány. Kétségtelen azonban, hogy a modern

technikai eszközökkel felszerelt vizkutatás egy-kettőre eredményes lenne itt, aminthogy Palesztina egyéb vízszegénynek hitt részeiben is rövidesen kellő vízmennyiséget tudott előteremteni.

Igy kapcsolódnak össze Egyiptom véderős gondjai Palesztina zsidó problémáival. Sőt nemcsak így kapcsolódnak össze. Hiszen világos, hogy a kedvező korösszetételű félmillió palesztinai zsidóság olyan haderőt lenne képes kiállítani, amely mentesítene Egyiptomot és vele az angol hadvezetőséget, legalább is átmenetileg, azoktól a súlyos gondoktól, amiket a suezai csatorna védelme felidéz.

(t. i.)

Mit kell tudni mindenkinek mozgósítás esetére?

A hadgyakorlatra behívott tisztviselők és munkások fizetési igényeinek rendezése

Bucuresti, május 8. A kiképzés felrészítése és kiegészítése, valamint a legénységi állomány időleges megerősítése érdekében a kormány módosította az érvényben lévő védkötelezettségi törvényt, módot nyujva a katonai hatóságoknak arra, hogy 30 napnál hosszabb időtartamra is behívásokat eszközölhessen. A módosítás folytán a kormány szükségesnek tartotta szabályozni a gyakorlatra behívottak anyagi helyzetét, illetőleg polgári pozíciókhoz való viszonyukat. Calinescu miniszterelnök és hadügyminiszter ötszakasos rendelettervényt készített elő, amely lényegében a következőket tartalmazza:

Tartalékos tisztok fizetése hadgyakorlatokon

1. Hadgyakorlat esetén tartalékos tisztak ugyanolyan illetményekben részesülnek mint a tényleges tisztak.

2. A köztisztviselők és nyugdíjasok, amennyiben tartalékos tisztak, hadgyakorlatra való behívás esetén, amely 30 napnál tovább nem tart, megkapják egy fizetésüket, vagy nyugdíjukat, mint a tiszti fizetést és egyéb illetményeiket, amelyek rangfokozatuk szerint őket megilleti.

Harcinapnál tovább tartó hadgyakorlat esetén a köztisztviselők vagy nyugdíjasok választhatnak, akár köztisztviselői fizetésük, vagy nyugdíjuk, akár pedig a tiszti fizetés között. Amennyiben a polgári fizetést választják, emellett joguk van a rangfokozatuknak megfelelő élelmezési illetményekhez is.

Az alacsonyabb rangfokozatba lévő köztisztviselők tisztviselői fizetésüket kapják meg és a rangfokozatuknak megfelelő élelmezési illetményt. Ugyanez a szabály vonatkozik a napidíjas köztisztviselőkre is.

Nyugdíjas katonák hadgyakorlatra való behívás esetén, amennyiben tartalékos tisztak, nem nyugdíjat, hanem tiszti fizetésüket kapják.

Mikor kapnak fizetést a tisztviselők vállalatoktól

A harmadik szakasz a magánvállalatok és legénységi állomány behívott alkalmzottaik közötti viszonyt szabályozza, még pedig visszamenőlen március 15-ig. Ha valamely kereskedelmi vagy iparvállalat szolgálatában több, mint öt tisztviselő és munkás dolgozik és vállalat változatlanul nyitva tart, másrésztől, ha a munkások és tisztviselők legalább két éve vannak az illető vállalat alkalmazásában és házasság, vagy családi kötelezettségeik vannak, úgy a hadgyakorlat tartama alatt fizetésük felére tarthatnak igényt. Ez a fél fizetés családi segély címén folyósíttatik számukra. A hadgyakorlat után a vállalatok tartoznak a behívott tisztviselőket és munkásokat állásukba visszafogadni.

A törvény ötödik szakasza kimondja, hogy ennek alkalmazása visszamenőleges és március 15-ével kezdődőleg lép életbe, tehát már az utóbbi behívásokra is vonatkozik.

A rendelettervény értelmében tehát magánvállalatok hadgyakorlatra behívott tisztviselőik és alkalmazottaik részére, a gyakorlat időtartama alatt nem tartoznak fizetéseiket folyósítani. A fél fizetés folyósítása a következő feltételekhez van kötve:

- a) a vállalat több, mint öt tisztviselővel és munkással dolgozik;
- b) az alkalmazott legalább két éve áll a szolgálatában;

c) nős, illetőleg családós. Másrésztől a nemzetvédelmi minisztérium az összes tartalékos tisztak, altisztek és a legénység számára mozgósítás esetére a következő tudnivalókat hozza nyilvánosságra:

1. Mindenkinek katonai könyvecske birtokában kell lennie, amely évről-évre láttamozandó. Aki könyvecskéjét elveszítette, tartozik azonnal újat kérni attól a hadkiegészítőtl, amelyhez tartozik.

2. Bármely végleges lakásváltozás személyesen, vagy írásban közzendő öt napon belül, úgy a hadkiegészítőnél, mint az ezrednél, amelyhez tartozik. Ha valaki 15 napnál hosszabb ideig marad távol otthonától, gondoskodnia kell arról, hogy valamely családtagja, rokona, vagy ismerőse utján továbbítsák hozzá a részére érkezett katonai közléseket, vagy parancsokat.

3. A könyvecsken kívül mindenkinek egyetlen behívó lapja kell, hogy legyen, sárga, vagy piros, vagy fehér munkára való mozgósítási lap, vagy pedig fehér helybenmaradási parancs, amelyet be kell ragasztani a katonai könyvecskébe. Akinek ilyen lapja nincs, tartozik azonnal felvilágosítást kérni az illetékes ezredtől, vagy hadkiegészítőtl.

4. Mozgósítás esetén csak azok jelent-

keznek, akiknek sárga, vagy vörös behívólapjuk van, ahogyan azt annakidején a hirdetésmények jelezni fogják.

Akinek fehér munkamozgósítási, vagy otthonmaradási lapja van nem jelentkezni ezredénél csak abban az esetben, ha különleges személyre szóló behívót kapnak.

5) Az összes sárga, vagy piros laposok tartoznak behívás esetén:

- a) a behívóban megjelölt időpontra belül jelentkezni az illetékes katonai egység-nél;
- b) a tisztak teljes tábori felszereléssel és szabályszerű poggyászláddal jelentkeznek. A lovasegységekhez tartozó tisztak a vonatkozó felszerelést is tartoznak magukkal hozni.

A tisztak tartoznak tábori felszerelésüket beszerezni és 10 napon belül közölni ezredeikkel, hogy a felszerelés és poggyászláda birtokában vannak-e? Ládákat az előállítási költségek ellenében az illetékes egységek elkészítik.

c) A legénység egy pár inget, alsónadrágot, harisnyát, bakkancsot, törülközőt és zsebendőt tartozik magával hozni. Továbbá az utazás és a jelentkezés napjára elegendő élelmet.

A schimbasok teljes felszereléssel, szolgálati lovakkal tartoznak jelentkezni.

Május 10-én hozzák nyilvánosságra a palesztinai angol „Fehér könyv“-et

Jeruzsálem, május 8. (Rador.) Illetékes körökben megerősítik a hírt, hogy május 10-én nyilvánosságra hozzák a Fehér Könyvet, mely a palesztinai vizsály rendezésére van hivatva. A tervezet nagy vonalban május 10-én este rádióan ismertetni fogják. Arab körökben nagy türelmetlenség mutatkozik. Ugy hiszik, hogy el fogják határozni a terrorista mozgalmak alkalmával letartóztatott arabok szabadlábrahelyezés-

sét és közkegyelemben részesítik az elítélteket, de azzal a kifejezett feltétellel, hogy azonnal szűnjék meg minden erőszakos cselekedet. A közkegyelemből kizárják mindazokat, akiket közjogi büntények miatt ítéltek el. Megerősítik a hírt, hogy a különböző vidékeknek a terroristáktól való megtisztítását folytatni fogják. Haifában különben megérkezett a Hadj angol torpedóromboló és a „Galatea“ cirkáló.

Katonailag levertek a palesztinai arab lázadást

A „Neue Zürcher Zeitung“ telavivi tudósítója azt a hírt táviratozza lapjának, hogy a palesztinai arab felkelés katonailag elintéztnek mondható. A banditákat szétgurasztották. Két főnökük közül az egyiket, Abdul Rachil Muhamedet, március végén megölték, a másik, Abdul Razzik, az egyiptomi csapatok üldözésének nyomása alatt megadta magát egy szíriai határőrségnek. Abdul Rachil, az angol hadügyminisztérium januárban megjelent emlékirata szerint, a valódi hazafi típusát testesítette meg.

Ezzel szemben Abdul Razzi ugyancsak az emlékirat szerint „kriminális típus“. A harcokban elesett arabok számát egy hadiárvagondozó, amelyet a felkelések után keresztény szervezetek állítottak fel, hateretere becsüli.

A felkelés összeomlását két okra vezetik vissza. Az egyik a jobb katonai technika, amely mozdulatainak gyorsaságában alkalmazkodott a bandák módszereire. A másik az arab lakosság megosztottsága. A bandákban a legkülönbözőbb elemek adtak egymásnak találgatót: valódi nacionalisták a műveltek osztályából, hazátlan proletárok és közönséges gonosztevők.

Számos faluban 1938-ban hónapszámra nem láttak angol katonaságot, ami a régi törzsi uralom tradícióhoz való visszatérést eredményezte. Régi családi ellentétek kerültek felszínre és ezeket a terroristák el őket jellemző eszközökkel intézték el. Felilángolt a régi verébössze és ukaj kezdődtek.

Egyes bandák harcoltak egymásközt. A legkényelmesebb bosszu végül is az angoloknak való beárulás volt. Egy-egy falu átkutatásánál páncélkocsin magukkal vitétek egy „informert“, aki kívülről nem látható módon megállapította az őrizetbe vettek személyazonosságát.

Sokáig fog tartani, míg ezeket az állapotokat maradék nélkül sikerül megszüntetni. A korábbi nyugtalan időkől származó tapasztalatok erre mutatnak. Még hiszen az egyes terrorcselekmények sem fognak megszűnni egyik napról a másikra. Erős katonai, vagy félg katonai intézkedések még tovább is szükségesek lennek a világhelyzetre való tekintet nélkül. Eddig minden este meg van az az eredmény, hogy a csapatok számottevő részét el lehet szállítani a Földközi tenger más pontjaira.

enti:

elyek tiltakoztak a llen, a többségben formálisan elnyom-

alyozzák, hogy a mi- a egy olyan mozga- céljával a zsidók ma- tüzte ki a gazdasági azokkal az igéreteke- zterelnök nemrégiber- lidottság előtt tett.

ES A HADÜGYI MI- A PALESZTINAI NEK AZ ANGOL FELVÉTELET TA- agwood ezredes kér- azban Hore Belisha palesztinai zsidóknak hadseregbe való fel- ügyminiszter azt vá- natügyi és hadügyi- most tanulmányozzák

délyt ad fejleszteni ontokból

időállam felállítására tiszter olyan nagy, mint illi Palesztina. A viz- sések, vidéke hegyes. anban, hogy az északi Ce-ce legyek pusztita-

ABA KÜLDÖTT TA- SÁG EGYIK TAGJA- TA A TELEPITENI A brit Guayanába kül- tság két angol tagja, tte az egyik távirati visszatértek Angliába. ette az egyik távirati ott, hogy az ország öserdők borítják. A ttenyésztéssel foglal- ek alkalmatlanok leta- gyobb részüket sivata-

AGONBAN 760 ZSIDÓ TOTTAK PRAGABÓL entik: Szerdán, május gonban 760 zsidó me- rágából Bécsbe. Bécs- gy dunai hajóra szál- stantfába viszi őket. a Gestapo a menekült v utlevelet és kollek- v titki. A menekültek vó tárgyat vihettek kalmával drámái jele- rágai vasutállomáson.

TER)

száznak március 15-vel egy üzletkötési és kknél, Intreprenderile és Intrepozitele Albina

textij“ A. Biró et Co- uj, Str. O. Iosif 4.

tekért nem vállal fele- ztőség, sem a kiadóh-

ul. Mitchell világhíri e wind“ remek angol kötés 300 lej. Angol s, 60 lejtől 450 lejig. kötésben. Wodehouse (omi) 60 lej. Fizető sokféle á 40 lej, stb. stán utánvétellel. Kér- zölje mi érdekli.

HIREK

— Időjárásjelentés. Csökkenő légnyomás, nyugatról keletre irányuló felhőzet, az ország északi részében enyhe szél.

— Megkezdődtek a Jeanne d'Arc emlékezeti ünnepségek. Orleansból jelentik: A Jeanne d'Arc emlékezetre rendezett ünnepségek vasárnap kezdődtek meg Valéri pápai nuncius jelenlétében. Courcoux orléans püspök ünnepi beszédében többek között ezeket mondta: — Minden francia ismeri a jelen súlyos körülményeit. Vegyük példának Jenna d'Arcot. Örizzük meg bátorságunkat és adjuk bizonyítékát annak, hogy népünk sohasem tántorodott el hazafias kötelességeitől.

— Május 12-én érkezik Constanța-ra a „Mircea” nevű új iskolahajó. Bucurestiből jelentik: Május 12-én érkezik Constanța-ra az új iskolahajó, a Mircea. Nagy ünnepségek lesznek ez alkalommal. A polgári és katonai tengerészeti hatóságok vezetői, élükön Paul Teodorescu tábornok, miniszterrel, teljes számban jelen lesznek.

— Egy francia repülő megjavította Lueber német pilóta világrekordját. Párizsból jelentik: Lallement repülő megjavította Lueber német pilóta 1938 július 15-én felállított világrekordját. A francia repülő Maubussintípusú Regnier-motorral ellátott gépén zárt körben, Etamps vidékén, 225.358 m óránkénti sebességet ért el, tehát 26 kilométerrel többet, mint Lueber, habár rendkívül kedvező körülmények voltak a légköri viszonyok.

— SCHACHT DR. MEXIKÓBAN CARDENAS ELNÖKKEL KERES ÉRINTKEZÉST, HOGY A MEXIKÓI PETROLÉUMOT NEMTORSZAGNAK SZEREGZE MEG. Washingtonból jelentik: Itteni körökben az a hír terjedt el, hogy dr. Schacht Mexikóban tartózkodik, ahol érintkezést keres Cardenas elnökkel. Célja a mexikói petroléumot megszerezni Németország számára. Egyébként, mivel az Egyesült Államok és Mexikó között folyamatban levő tárgyalások a kölcsönkölcsön megoldására előrehaladtak és megegyezés előtt állanak, washingtoni körökben attól tartanak, hogy Schacht jelenléte zavaróan fogja a tárgyalások menetét.

— Elrendelték a 30 napos vizsgálati fogságot a Hója-erdőbeni gyilkosság feltételei ellen. Beszámoltunk arról a megdöbbentő gyilkosságról, amely május eszéjén történt a Hója-erdőben. Lukács Mihály szolgalegény szíveszúrta Manótiú Iliát, a Vlad-féle hentesárnyár 21 éves szolgalegényét. A gyilkost Kasza László szolgalegény társával együtt elfogták és átadták az ügyészségnek. A vizsgálóbíró elrendelte a 30 napos vizsgálati fogságot Lukács Mihály főtettese ellen és a kolozsvári büntügyi tábla vádтанácsa a vizsgálati fogságot megerősítette. Kasza László ügyében Zamfir Saragea dr. védőügyvéd a vádтанács előtt előadta, hogy kiskorú védelem nem volt részese a gyilkosságnak, csak szemtanúja. A vádтанács beigazoltnak látta ugyan a védő előterjesztését, de a tanúkhalgatások lefolytatásáig szükségesnek látta Kasza László ellen is a vizsgálati fogságot megerősítését.

— Megkezdődött Magyarországban a választási küzdelem. Budapestről jelentik: A magyarországi képviselőválasztási kampány vasárnap kezdődött meg és 15 napig fog tartani. Május 21-től 28-ig, a választási napjait „hallgatás hete” van és ezalatt az idő alatt semmilyen politikai propagandát nem fejteth ki egyetlen párt sem. A választási küzdelem már az új választási törvény alapján zajlik le. A kormánypárt az összes kerületekben állít jelölteket, egyes helyeken a kormánypárttal együtt fog indulni az Egyesült Kereszténypárt is. Az ellenzékielek közül egyedül az Eckhardt-féle agrárpárt látszik felkészültebbnek a választási küzdelemre. A liberális pártok esélye, a zsidók ellen hozott törvény következtében, lényegesen megcsappant, minthogy ezek a pártok szavazóik többségét a zsidók köréből nyerték. A kormánypárt, amely keresztény és nemzeti programmal indul, a szavazók többségére számít ezen a választáson.

HOGYAN KAPHATJA VISSZA AZ ÖN SZERVEZETE, RÖVID PÁR NAP ALATT, TELJES ÉLETEREJÉT

Az életképesség az élet örökös energiáján alapul, annak dacára azonban vannak életről életerejű birtoklások. A felöltött legnagyobb része fizikai indispozíciókkal: kőbetegségekkel, májbetegségekkel, vérkeringési és húgyvezetési zavarokkal, reuma, kövességre való hajlamosággal, zavaros megéretté-kövessé a belső szervek egyensúlyát. Ennek következménye a szervek működésének meglassadása és az életteljes lecsökkenése. Hogy a múlt évek dacára is megőrizhessük töretlen életünket, feltétlenül küzdenünk kell az intoksikáció ellen, azaz a máj működését megzavaró, a vesesűrűt eldugaszoló és így a vért megmérgező salakot és mérget felhalmozódása ellen.

Hírnevű orvosok számtalan kísérlettel és tudományos munkával bizonyították be, hogy az intoksikáció ellen Urodonal kezeléssel védekezhetünk. Megemlítjük Hérard professzort, az orvosi akadémia volt elnökét, aki rendelt és Omega is használja az Urodonal-t. Régebben a toxikóknak a szervezetből való eltávolítására különféle gyógyteákat és hajókat használtak, azonban ezek csak részleges eredményt adtak. Korunk nagy klinikusai, tudományos kutatásai eredményeként, létrehozott egy egyszerű szert amely tökéletesen oldja meg a kérdést és így megteremtették az Urodonal-t. Elsőrendű tudományos adatok alapján az Urodonal nyújtja a leegyszerűsített és egyszerűsített a leghatásosabb kezelést: valóban teljesen elégséges naponta 1-2 kávé, egy kávé vízben bevéve, hogy feloldja és eltávolítsa a szervezetből a húgysavat, a húgysavat, az oxálsavat, az összes mérgező anyagokat, salakokat és ártalmas anyagokat. Az Urodonal felhívja a vért, és szabályozza a vérnyomást, behatolatosítja és felhívja a szerveket.

- AZ URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI:
- 1. AZ URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
- 2. AZ URODONAL kora alkalmával, nem kell különleges étrendet követnünk.
- 3. SZEDHETŐ AZ ÉV BARMELY SZAKÁBAN.

URODONAL

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRÁKBAN és DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

— Halálvesztet autógázolás Kissebes határában. A kolozsvár-nagyvárad országúton Kissebes község határában halálos kimenetelű autógázolás történt. A 317. rendszámú nagyvárad tehergépkocsi, amelyet Bartos Dezső sofőr vezetett, elütötte Onițiu Iosif Crețu Teodora munkásokat, akik az országút árkaiban pihentek. Onițiu szörnyethalt, míg Crețu súlyos külső és belső sérülésekkel szállították be a bányfyhunyadi kórházba. A gázoló sofőr a csendőrség őrizetbe vette és megkezdte kihallgatását. Bartos azzal védekezik, hogy az országúton ki akarta kerülni a gépkocsi előtt haldó Parau Teodor bolognai gazda szekerét, a hirtelen irányváltásra azonban a kocsi kiugrott az úttestről és így következett be a szerencsétlenség.

— Horthy kormányzó a felsőház tagjává akarja kinevezni Bethlen István gróft. Budapestről jelentik: Bethlen gróf, volt miniszterelnök, aki 40 év óta megszakítás nélkül tagja a parlamentnek, nem hajlandó magát jelöltetni a választásokon. Parlamenti körökben azt hiszik, hogy Horthy kormányzó fel fogja kérni Bethlent, foglaljon helyet a felsőházban. — Egy ploești tisztviselő hulláját találták a vasúti síneken. Ploeștiből jelentik: Ploești és Taljain között a vasúti síneken borzalmasan összeroncsolt hullát találtak. A vizsgálat megállapítása szerint a holttest Gh. Cernu ploești tisztviselő hullája volt. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy büntényről, vagy szerencsétlenségről van-e szó.

Ma a ROYAL slágermozgóban minden idők legszebb dzsungelfilmjének premierje. I. rész

Dzsungel Jim

Eddig nem látott izgalmas kalandok az afrikai őserdők mélyén. Vadállatok! Kalandok! Izgalmas jelenetek sorozata! Eredeti felvételek! Főszerepben a legjobb amerikai művészek. Figyelem! A műsorra kerülő filmek slágereiink felhalmozódása miatt csak 4-5 napig futnak, mindenki nézze meg idejében!

— Tűz fenyegette Roosevelt elnök házat. Washingtonból jelentik: Szombaton éjszaka tűz támadt Roosevelt asszonynak, Roosevelt elnök sógoránéknak a Hyde Parkban lévő birtokának erdőjében. A tűzvész mármár az Egyesült Államok elnökének a Hyde Parkban lévő házára is fenyegette, de még idejében eloltották.

— Agyonlőtték a lezuhanó deszka. Bucurestiből jelentik: Buzău mellett, Vitileanca állomáson egy Ion Dumitru nevű potyautast borzalmas sors ért. Hirtelen fékezés miatt egy hatalmas deszka esett Dumitru-ra, akit valószággal összelapított.

— Vérs összetűzések Indiában. Kalkuttából jelentik: Gaya helyiségben (Patna mellett) nagyszabású összetűzések voltak a lakosság különböző csoportjai között. Az összetűzésnek kilenc halottja és 92 sebesültje van, 264 letartóztatást eszközöltek.

— Egy lengyel falu népe két repülőgépet és két nehéz gépfegyvert adományozott a hadseregnek. Varsóból jelentik: Mocsics helyiségben ünnepség folyt le. Ennek keretében a falusi lakosság által a hadseregnek adományozott két repülőgépet és két nehéz gépfegyvert adták át. Az ünnepségen 10.000 paraszt vett részt.

— Megmentették egy veszélybe került dunai komp kirándulóit. Galatiból jelentik: A Horia dunai komp gépei tegnap a viharban elromlottak. A rajta levő 38 kiránduló kétségbeesett segítségkérésére a „Fără Frică” bárka sietett a veszélyeztetett utasok segítségére, akiket egy és félóra megfeszített munkával sikerült megmenteni.

— Május 15-től motorosok fognak közlekedni Kolozsvár és Nagyvárad között. Bucurestiből jelentik: A CFR több vonatot állít forgalomba május 15-én. Az új menetrend szerint a kolozsvár-nagyvárad vonalon több gyors- és személyautómotor fog közlekedni.

— Orvosi hír. Dr. Ligeti Sándorné Somogyi Ilona dr szemorvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését ismét megkezdte. Cluj, Str. Memorandului 27. Telefon 36-15.

— KOMOLY BETEG MANIU GYULA. Bucurestiből jelentik: A Rador távirati iroda értesülés szerint Maniu Gyula fertőzés és romában betegedett meg, mely betegségét egy rossz fog idézte elő.

— Orvosi hír. Dr. Herskovits röntgenológus kórházi főorvos magánrendelőjével Str. Regala 2. számú háza költözött. Telefon: 86-79.

— Német hajóraj érkezett Galicia spanyol tartomány kikötőibe. Madridból jelentik: A Galicia tartománybeli kikötőkbe német hajóraj érkezett. A lakosság és a hatóságok mindenütt a legnagyobb rokonszenvenvel fogadták őket.

— A franciaországi szocialista párt kongresszusa. Párizsból jelentik: A szocialista párt Nantesban tartja kongresszusát, május 29-30. napjain.

— Letartóztatták a magyarországi hungarista párt 52 tagját. Budapestről jelentik: A Hétfői Újság szerint a volt hungarista párt 52 tagját letartóztatták illegális izgatás miatt. Huszonhatet később szabadonbocsátották.

Moritz Geiger Erdélyben

Az erdélyi Keren Hajjeszód vezetőségének meghívására május 7-én Erdélybe érkezett Moritz Geiger (Csernovic), az erdélyi zsidóság régi ismerőse, aki már évekkal ezelőtt szép és eredményes munkát végzett nálunk a KH érdekében. Moritz Geiger az utóbbi időben a regátban és Bukovinában dolgozott és most, rövid erdélyi tartózkodása során, több helységet fog felkeresni Klein Armand KH központi titkár kíséretében az ezévi KH-akció lefolytatása céljából. Erdély zsidósága szeretettel fogadja vendégét, aki minden bizalommal jó munkát fog végezni a KH delegáció többi, már hónapok óta itt dolgozó tagjaival együtt.

Moritz Geiger közelebbi programja a következő: Május 7: Dés, május 9: Szamosújvár, 11: Retteg—Bethlen, 12: Beszterce, 14: Borgóprund, 17: Naszód.

A borzalmas bombázások miatt Csungking kínai város fele lakossága elhagyta a várost

Kharbin, május 8. (Rador). A Domej japán hírszolgálati iroda szerint 150 külföldi katonai katonai megátadott egy határőrszolgálatot a mandzsú-mongol határon, 10 kilométernyire a Buir tótól. A támadókat megfutamították és három közülük megöltek. Csungking, május 8. (Rador). A város bombázása miatt a lakosság fele elhagyta a várost.

— Közzétették a megüresedett körvrosi állások jegyzékét. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium közzétette a megüresedett körvrosi és iskolai orvosi állások kimutatását.

— Orvosi hír. Med. Univ. Dr. Stern I. Piroksa fogorvosnő rendelését áthelyezte a Str. Massaryk 21/a., I. emelet alá. Telefon 18-81.

— Belehalt a kuruzsónő „operációjába”. Bucurestiből jelentik: A Dolj-megyei Bailesti faluban borzalmas eset történt. Egy Veta Nedoiu nevű leány beteg lett. Szülei Anna Novac kuruzsónőt hívták ki hozzája, aki torokgyíkot állapított meg és azonnal operációhoz fogott. Közönséges konyhakéssel felvágta a leány nyakát, majd erreit, hogy „romlott vére” kifolyjon. A szerencsétlen leány meghalt, a kuruzsónőt letartóztatták.

— Vidéki vendégeket szívesen látunk a Concordia zsidó klub elegáns helyiségeiben. Kintőn ebéd- és vacsora-kozzt, délutáni teákat, napilapok és folyóiratok. Str. Memorandului 13. Savoy kávéház fölött. Telefon: 26-92.

— A repülő kém. Londonból jelentik: Az angol légihaderő sikeres kísérleteket folytatott egy „repülő kém” nevű önműködő géppel, amely pilóta nélkül repül, a földről rádiósugarak segítségével irányozható és önműködő fémpépezőkészülékeivel felvételeket készít tetszés szerinti magasságból a terepről és a képeket televízió útján a földön levő ernyőre vetíti vissza. A gép tetszés szerinti irányba és magasságba repül s titkát akkor is megőrzi, ha lelovják, mert lezuhanás esetén készülékei porrátornek.

— „Hungarista párttag” néven zsarolt egy zsidó pincér. Zalaegerszegről jelentik: Egy zalaegerszegi nagykereskedő névtelen levelet kapott „Egy Hungarista párttag” aláírással. Kétszáz pengőt követelt tőle a levélről poste restante a zalaegerszegi főpostára, mert ellenkező esetben nyugtalan éjszakákat jósol neki. A kereskedő a rendőrség tanácsára elküldte a pénzt, amelyért a főpostán egy kisfiu jelentkezett. A detektívek elkísérték a fiut lakására és ekkor kiderült, hogy a névtelen levélről Erdős-Elleben Gyula zsidó vallású állatstalan pincér volt, akinek az édesapja Hajmáskeren kocsmáros. A pénzt a saját céljaira akarta felhasználni. A rendőrség zsarolás címén letartóztatta.

— Grönland nem eladód. Helsinkiből jelentik: A finn lapok newyorki jelentése szerint Lundeen szenátor már nemcsak Holland-Guyanát és Curacaot követeli, hanem Grönlandot is. A kongresszusnak azt a javaslatot tette, hogy az Egyesült Államoknak meg kellene vásárolnia az amerikai holland gyarmatokon kívül Grönlandot is, hogy ott repülő támaszpontokat építhessenek ki. Valószínű, hogy a Grönland megvásárlására irányuló amerikai terveket a sziget birtokosai: Norvégia és Dánia visszautasítja.

Földes: Halászó macska világtíjas regénye újabb megjelent. Kve 119 lej. Uj Zilahy regény: Földönfutó város 178 lej (kve). Uj Stefan Zweig regény: Nyugtalan szív, kve 178 lej. Rosamond Lehmann: Titokzatos felelet, világsiker, vköt. 119 lej. Brion: Medici Lőrinc életregénye vászonk. 178 lej, stb. Lepagenál Kvár. Postán utánvétellel. Kérjen új könyvjegyzéket Lepagetől.

Sic Ha a Bukac

A comán fő két vezet Mistee W

Bucuresti, május 7-én tárgya gazdasági bizottság John Haslam, az a Williamson, több pénzügyi szervezete voltak a bukaresti nak. Kellemes, meleg

Sir John Haslam egyik oszlopos tag barátságos öreg u arra kéri a vend hivatalsnak ezen jöttek meglátogat Három ur üdvöz Ketten nehézkes angol nyelvű üdvö betay Djen, a sz szőlő a vendégekh

Mister Williams szőlásra és általán jiddissel válaszolt gon Sir Haslam n bár nem értett kol sokat, jóízűen ság meglepődésén.

Mr. Williamson Haslam régi és ősnak. Az angol als érdekek leghűségese előtt Palesztina fel elé került volna, a te azt az akcióit, elbukatták. Ő járt Hall folyóit és t jóbb segítőarsa p Mire 40 aláírás ő is kedvezőre fordú

Sir Haslam mind beszakította miste — Meg kell mon hogy a zsidóság és pátiám nem véletl dom és én, valamí len vallásos embé likánusok... egy az a bizonyos elv nánk... de a zsid a Bibliáért, amelly nünket, a Bibliáért nagy, élő valóság, zsidó népet, ha ne verünknek tekintj boldogok vagyunk hetünk.

Ezzel, a meleg nek vége volt s a cintott, finom kav Az eső alkalmat Haslamot megszól — Sir, igen sz hallottunk öntől, moritanak bennün arról, amit olyan r végeredményben r indító rugója mai jának?

Sir Haslam der zás nélkül felel: — A legtöbb a mint én. Kimondt zsidóság szenvedé és ezt meg is tess rain belül. Am a szavai és tettei m nyeket vonhatnak litikai mai esemé zátosságra kényszr látja, államok tú térképről, a hábor kardja lebeg felet nagyon, nagyon k elveszíteni a bará — És Sir Haslam z zét:

... de egy dolog mi szimpatiankba fogjuk a zsidóság nem olyan vágyu

1939. MÁJUS 9.

SZET

ó mozi-előadást

art aratott darabja, s műsoron.

obalány

akkal a szezon nagy sia szobalány kerül

zi idény tették

ütéksikere, a Meg- az újdonságot csü- ak az előadásaival

yében. II. A kis kapi- el.

ZGÓ MUSORA:

bb dzsungelfilmjének Dzsungel Jim. Eddig s kalandok az afrikai adállatok. Kalandok. sorozata. Eredeti fel- len a legjobb amerikai

OZGÓ MUSORA:

ik része. Eddig nem andorfilm. főszerep- ánok vezére és Silver,

OZGÓ MUSORA:

törpe. Walt Disney filmje, eredeti angol film a maga nem- híresebb amerikai ére-

OZGÓ MUSORA:

zón legizgalmasabb és világfilmje. Főszerep- a és Mathias Wieman. bjjabb világhíradó.

SEK

elsőtől ötödik hónapig at tiz lejért. Közle- nál Calea Regele Fer-

ség kiadók a Mihai zni dr Kertész Miklós 2.

Kozmetika „Boté” tinand 34. II. Telefom

is, megbízható nevel- ermek mellé. Részletes mre Sânsimon. Jud-

saládánál külön sz- ek. Eium, Memoriat-

ort. kóser étkezde, fel- niatt átadó, ugyanoda- egbizható, önálló főző- n Déva.

rnoknót) keres helyi mán nyelvismerettel. ény megjelölendő” jel-

ed, malomszakmában Ajánlatokat „Szorgal- a.

ora bérbeadó. Cim a

nellékhelyiségekkel ki- 101.

MINT RÉGEN, ÚGY MOST IS

A SÉKEL A ZSIDÓ SZABADSÁG SZIMBÓLUMA

Váltsátok meg a sékelt!

KÜZGAZDASÁG

Milyen román árucikket keres a külföld?

Bucuresti, május 8. A Külkereskedelmet Szervező és Támogató Igazgatóságához különböző román árukra és nyersanyagokra a következő államból érkeztek be érdeklődés-
sek:

Kanada: gyógyszer célokra alkalmas ásványolajdesztillációs termékek, finomított paraffin. Az egyik kanadai importőr cég romániai exportőrökkel keres összeköttetést, bármilyen román exportcikkkel kapcsolatban.
Svájc: gyógyszerészeti cikkek.
Németország: gyapju, kender, len nyers-

bőr, marhahéj, olajmagvak növényi olajok, olajpogácsa, répamag, stb.
Palesztina: olcsóbb evőeszközök, bakelit-áruk, rövidárúk.

Egyesült Államok (USA): Bőr- és szőrme-áruk. Egyes USA-beli importőr-cégek román exportőrökkel keresnek összeköttetést.

A fentiekkel kapcsolatban közelebbi információk a Külkereskedelmet Szervező és Támogató Igazgatóságnál (Bucuresti, Calea Victoriei 100) kaphatók.

380 millióval csökkent a forgalomban lévő bankjegyek összege április harmadik hetében

A Banca Națională április 22-iki hetiki-mutatása szerint április harmadik hetében gyér volt az aranybeszolgáltatás és így az ércfedezet összege 18 milliárd 414.158.138 lej. A forgalomban lévő bankjegyek összege 380 millióval 38 milliárd 820.897.515 lejr csökkent. A látra szóló kötelezettségek, (gíró-számlák) végösszege 574 millióval emelkedett, vagyis a bruttó bankjegyfor-galom növekedése 194 millió lej. A fedezeti arány 1.4 ezrelékkal 37.05 százalékra csök-

kent. Az import fedezésére szolgáló deviza-készlet 31.5 millió lej értékűvel 241.744.046 lejr csökkent. A kliringszámlák aktív szal-dói 28.5 millió lej értékűvel 536.192.589 lejr csökkentek. A kereskedelmi váltótárca 24.5 millióval 11 milliárd 744.061.544 lejr csökkent, a lombardhitelek összege 52.5 millió-val 3.315.136.010 lejr emelkedett. A magán-gírószámlák egyenlege 7 millióval 7 milliárd 158.549.687 lejr csökkent.

Fokozottabban ellenőrzik a fogyasztási adó fizetésére kötelezett vállalatokat

Bucuresti, május 8. A fogyasztási adó fi-zetésének fokozottabb ellenőrzése végett a pénzügyminisztérium a következő intézkedé-
seket tette:

1. Azon vállalatok, amelyeknek termékei fogyasztási illetékek alá esnek (kereskedelmi málmok, villanygőz, fémipari tárgyak, cement és szénsvgyárak, valamint cement, szén-sav, liszt, petróleum, cukor, növényi olaj és fémtermékek eladásával foglalkozó cé-gek) számláikat és szállítójegyeiket a pénz-ügyigazgatóság által láttamozott könyvből kitépett szelvényes (cotor) lapon állíthatják ki. A láttamozást a pénzügyigazgatóságon működő Birou Materialelor végzi és ettől el-tekintve a pénzügyigazgatóság lebélyegzi a szelvénylap mindkét felét.

2. A Birou Materialelornál könyv fektetik fel, amelyben minden cégnek külön lapja lesz és azon a vállalat terméke, vagy áru-cikke, a láttamozott szelvényes könyvecskéék száma, azok lapjainak mennyisége és a lát-tamozás időpontja feltüntetettik. Ha a vál-lalat mellett ellenőrző tisztviselő működik, úgy ezek az adatok vele is közölendők.

3. Azok a cégek, amelyek mellett ellen-őrző tisztviselő nem működik (eladási üz-letek) tartoznak nyilvántartási könyvet fel-fektetni, amelybe a Birou Materialelor tiszt-viselője a szelvényes könyvecskéék láttamozá-sakor a fenti adatokat bevezeti. Ezen könyv-sakor a fenti adatokat bevezeti. Ezen könyv-sakor a „Megjegyzések” rovatába az ellenőrző tisztviselő ellenjegyzését vezeti be, míg a szelvényes könyv utolsó lapján megjegyzi,

hogy az a nyilvántartási könyvbe bevezette-tett. A nyilvántartási könyv az összes fel-ügyelő szerveknek bemutatandók.

4. Az ellenőrzés megkönnyítése végett a Bi-rou Materialelor csak olyan számla-, vagy szállítási jegy-könyvet fog láttamozni (szel-vényes könyvecskéket), amelyek a cégfel-iratot tartalmazzák, a bonok, vagy számlák felső részén.

Látványossági adót kell fizetni a zenés helyiségekben fogyasztott ételek és italok után is. A pénzügyminisztérium rendelete értelmében mindazokban a helyiségekben, ahol zene van, a fogyasztott ételek és italok után is látványossági adót kell fizetni. Az új adó 50 lejes fogyasztásnál 1 leu, 50 lejtől 200 lejig terjedő fogyasztásnál 2 leu, 200 lejen felüli fogyasztásnál pedig 5 leu. Az új látvá-nyossági adó már életbe lépett.

Május 28-30-án lesz a könyvelői kamarák kongresszusa Brassóban. A könyvelői kama-rák ezévi kongresszusát május 28-30-án tartják meg Brassóban, a brassói könyvelői kamara rendezésében. A jelentkezők május 10-ig eszközölhetők a brassói csoportnál. A kongresszust a brassói iparkamara nagyter-mében tartják meg.

Bizományi áru repülőbélyegilletéke. A Hivatalos Lap május 4-iki számában meg-jelent légtügyi és tengerészetiügyi miniszterium rendelete, amely szerint a bizományi szerző-déseknél az aviatikai illeték 1 ezrelék és ez az írott szerződésben foglalt árukeret össze-gének nagysága után fizetendő. Ha nincsen írásos szerződés, úgy az illeték leróvása az első esetben átadott áru értéke után fizeten-dő. Ha a számlákból, könyvekből, levelezés-ből, vagy raktárállományból megállapítha-tóan az írott szerződésbe vett érték, vagy szóbeli megállapodás esetén az összeköttetés kezdetén átadott érték emelkedik, úgy a bi-zománybaadó köteles pótlólag az egy ezre-lék repülőbélyegilletéket leróni. Az áru át-adása mindig csak szabályosan bélyegzett számlával történhetik, vagyis a bizományba-adó tartozik bizományi számlát kiadni, amelynek felbélyegzésével még nem rendezte a bizományi törvény és a fentemlített tör-vény szerinti illetéket. Bizományi száma-olásra 2 leu repülőbélyeg ragasztandó.

Meghalt Fleissig Sándor, az Angol-Magyar Bank vezérigazgatója. Fleissig Sándor, Ma-gyarország bankéletének egyik vezető egyé-nisége 70 éves korában elhunyt. Fleissig Sándor egyike volt ama budapesti banká-roknak, akik a legszebben ivelő karriert fu-rogták be. Evtizedek óta dolgozott az Angol-Magyar Bank szolgálatában és Krausz Si-mon távozása után annak vezérigazgató-al-elnöke lett. Több éven át volt a budapesti tőzsde elnöke, a felsőház tagja és számos zsidó intézmény támogatóvédnöke. Halála nagy részvétet keltett egész Közép-Európa zsidó köreiből.

Zürichi árfolyamok (május 8.): Márka 178.70, holland forint 237.80, dollár 445.62, font 20.85, francia frank 11.795, olasz lira 23.425, pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.25, zloty 83.75, belgas 75.80.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.71
palesztinai font	663.09—673.41
holland forint	75.62—76.82
svájci frank	31.74—32.22
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.61
pengő	25—27
csehekrona (hivatalos)	4.63—4.71

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai (nyúnyábbak). Bucurestiben tegnap délig a következő árfo-lyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1648—1680
angol font, 20%-os kvóta	1365—1400
angol font, 40%-os kvóta	1050—1061
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	187—193
dollár, 30%-os szabadkvóta	358
svájci frank, 30%-os kvóta	80.75
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.50
belgas (klirring)	59.25
belgas, 15%-os	60
zloty, 30%-os kvóta	67.50
svédkorona, 30%-os kvóta	87.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. M., Simleul 1. Sziveskedjék az ottani postahivatal vezetőjéhez fordulni. 2. A Hias kivándorlási iroda fog rendelkezésre állani, ahova válaszbellyeg melléklése mellett for-dulni sziveskedjék. Cime: Hias Biurou de Imigratiune Sighet, Maramures.
K. I.-né, Chief rabbi, Montreal, vagy Ot-tawa (Kanada) Jewish Kongregation.

Könyvkötészeti munkákat izlésesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

OLUJ, Piața Unirii 9.

UJ KELET Legújabb hírek

KEDD, 1939. MÁJUS 9.

Hivatalos jelentés Ciano és Ribbentropp tanácskozásairól

(Első oldali cikkünk folytatása)

Milánó, május 8. (Rador). Ciano vasárnap éjjel visszautazott Rómába. Ribbentropp a hétfői és keddi napokat Anconában tölti, azután utazik haza.

A két külügyminiszter befejezte megbeszéléseit és a német külügyi főnök tegnap el is hagyta Milánót, ahonnan Anconába utazott rövidebb pihenőre. A megbeszélésekről a következő hivatalos jelentést adták ki:

Ribbentropp és Ciano külügyminiszterek május 6 és 7-én lefolytatott megbeszéléseik alkalmával sorban megvizsgálták a két országot érdeklő összes kérdéseket és megállapították nézeteik tökéletes azonoságát. Az egyenlőség erősítésére átfogóbb politikai és katonai egyezmény megkötésére határozták el magukat, amely hatékonyan hozzájárul az európai béke megővéséhez.

Japánal is folynak a tárgyalások

Tokió, május 8. A Havas távirati iroda jelenti, hogy Koiso tábornok gyarmatiügyi miniszter elismerte az újságírók előtt, hogy Japán, Németország és Olaszország között tárgyalások vannak folyamatban egy harmas katonai egyezmény megkötésére.

E tárgyalások eredménye attól a mértéktől függ — mondotta Koiso tábornok —, amelyet Németország és Olaszország fog tanúsítani Japán távolkeleti helyzete és hatalma, valamint a két európai ország pozíciója iránt.

Róma, május 8. (Rador). A Havas ügynökség jelenti: Politikai körökben azt hiszik, hogy az olasz-német politikai-katonai paktum aláírása rendkívül ünneplés keretében a közel napokban fog megtörténni, minden valószínűség szerint Berlinben.

Róma, május 8. A Messagero tudni véli, hogy a Milánóban megkötött német-olasz politikai és katonai egyezményt június első napjaiban írják alá Ribbentropp és Ciano.

A német kommentárok

Róma, május 8. (Rador). A DNB német távirati ügynökség jelentése szerint a Ribbentropp-Ciano találkozási kiadott hivatalos közleményt nemcsak a politikai körök, hanem a lakosság széles rétege nagy megelégedéssel fogadta egész Olaszországban. Hivatalos politikai körökben a német-olasz politikai-katonai megállapodás aláírását úgy veszik, mint a két állam közötti szövetség természetes folyamánját és nem tulajdonítanak annak különösebb szenzációt. Általánosan kialakult vélemény szerint az ellentétben nem a legkellemesebb visszhangot fog kelteni a tengelyhatalmak külügyminisztereinek ez a legutóbbi találkozója, habár a két állam képviselője ezúttal is kihangsúlyozta, hogy a tengelyhatalmak tárgyalásait a béke szellemében vezették és megbeszéléseik jellege egyáltalán nem háborús. Megállapítják továbbá azt is, hogy ezeket a megbeszéléseket újabb tárgyalások kövessék, mely alkalommal a most felmerült kérdéseket minden részletében alaposan meg fogják tárgyalni.

Berlin, május 8. (Rador). A német lapok szintén oldalas cikkeket foglalkoznak a milánói politikai és katonai egyezmény létrejöttével. A Deutscher Dienst többek között azt az egyezményt történelmi jelentőségének mondja és kifejti, hogy az a két állam által eddig követett politikájának a fokozottabb folytatása lesz és ez teljesen megfelel mind a két nép vezére elgondolásának, valamint a két nemzet érdekeinek is. A lap cikkéhez még hozzáfűzi azt is, hogy ez a megbeszélés újabb hozzájárulás a béke nagy művének fenntartásához az ellenséges hatalmak kezdeményezéseivel szemben.

Az olasz kommentárok

Az olasz sajtó oldalakon keresztül tárgyalja Ribbentropp látogatásának jelentőségét. A Giornale d'Italia a következőket írja: A két külügyminiszter tárgyalásai alkalmával megállapította, hogy az európai helyzet nem annyira feszült, mint ahogy azt egyes háborúra buzdítók szeretnék. Ebből meg lehet érteni, hogy a helyzetet csak azok jelzik veszélyesnek, akiknek egy háborúból hasznuk lehetne és akik üzletet csinálnának a hadiszállítási cselekvésekből. Az európai politikai ellentétek azonban rájöttek már arra, hogy a békés és vérontás nélküli elintézkedések még

veszteség árán is hasznosabbak, mint egy borzalmas háború következményei lennének.

Az Infomazione Diplomatica politikai cikkírója többek között megállapítja, hogy a milánói megbeszélést az általános európai politika szemszögéből kell nézni, mert azt éppen az Olaszország és Németország ellen irányuló bekerítő politika hívta életre. A béke szellemének alcázása mellett úgy Anglia, mint Franciaország olasz- és németellenes háborús blokk tömörítésén dolgozik. Ebben a manóverbe belevonták azokat az államokat is, amelyek egyébként semlegesek maradtak volna és ez az akció most már veszélyt jelent azokra a területekre is, ahol mindig a béke volt honos. A két hatalomnak ez a kísérlete háborús rémeket idéz fel. Ezt a körülményt vizsgálta meg a tengelyhatalmak két megbízottja. Ez a találkozó azonban nem hozott teljes világosságot az összes kérdésekre. A tengelyhatalmak ezekben a kérdésekben határozottak és újból beigazolták, hogy az olasz-német egyezség leg-hatalmasabb eszköze a békének s csak azért jött létre a két állam között ilyen szoros barátság egy politikai, mint katonai szempontból, mert mind a két nemzet feltétlen híve a békének és a nemzetek nyugodtságának.

A francia visszhang

Párizs, május 8. A francia sajtó igen élénk figyelemmel kísérte a találkozót. A Temps erre vonatkozólag felteszi a kérdést: vajon sikerült-e Cianoval közvetített kísérlete Berlin és Varsó között és ha igen, milyen mértékben? A danzigi kérdés ugyanis kemény dió, mert mindkét államnak van vitathatatlan igaza.

A Matin is kérdéssel kezd: vajon meg tudta-e győzni Ciano Ribbentroppot arról — írja —, hogy Itália nem szívesen látna egy lengyel-német vizsályt? Remélhetőleg igen, mert a világ nyugalma forog kockán. A francia lapok tudósítói egyébként azt írják, hogy Milánóban a sokaság udvarias, de lelkesedést nélkülül fogadtatásban részesítette a két külügyminiszter menetét.

Mit akar és mit nem akar Mussolini

A Journal azt írja, hogy bizonyára nincs szó ellenségeskedésről, hanem udvarias hidegségről. A lap azt írja, hogy Mussolini már tudja, hogyan dolgozik Hitler, emlékszik a csehországi leckére és egyáltalán nem akarja, hogy a lengyel kérdésben társa ismét befejezett tény elé állítsa. Mussolini nem akarja többé, hogy a tengely háborús eszköz legyen Németország kezében. A lap tudósítója Berlinből azt jelenti, hogy a német lapok nem közölték teljesen sem Beck lengyel külügyminiszter beszédét, sem a lengyel emlékiratot. Különösen azokat a részeket mellőzték, melyekben a német indítványról volt szó, hogy Lengyelország Szlovákia kárára kártalanítsa magát.

A Petit Parisien azt írja, hogy a lengyel kérdésben az olasz diplomácia nagy zavarában van és az egyetlen remény az ebből kijutásra egy döntőbíróság.

A Figaro azt írja, hogy ha Olaszország elhagyja Lengyelországot, végleg megszakadna befolyása, melyre a Dunamedencében és a Balkánon mindig törekedett. Ez élet-halálkérdés az olasz diplomácia számára.

Az angol sajtó az orosz megbeszélést sürgeti

London, május 8. (Rador). Az angol-szovjet tárgyalások és a német-olasz paktum foglalkoztatja a hétfői angol lapokat. Az olasz-német katonai szövetség senkit sem lep meg. Megállapítják a lapok, hogy egy tényleges helyzet jogi szentesítéséről van szó.

A Times szerint az angol kormány magartása változatlan marad, nem ellenzi a Szovjet-Oroszországgal való szövetséget, de azon a véleményen van, hogy elsősorban Kelet-Európa biztonságának kérdését kell megoldani. Anglia és Franciaország meg-egyeztek Lengyelországgal és más országokkal. Ha Oroszország kijelenti, hogy kész ezek segítségére sietni szükség esetén, Anglia és Franciaország közölnék vele, hogy nem maradna egyedül.

Ami a német-lengyel viszonyt illeti, a Times milánói értesülése szerint Olaszország felajánlotta volna közvetítést. A Daily Telegraph biztos abban, hogy az angol-szov-

jet tárgyalások során megegyezésre fognak jutni. Londonban nem hiszik, hogy a külügyi népbiztos hivatalban történt változás módosítsa a szovjetek külpolitikáját. A német-olasz paktumról a lap azt írja, hogy a totális államok részéről már hagyomány: a weekend alatt tesznek hangzatos nyilatkozatokat. A News Chronicle így ír: Semmi sem lehetne hatékonyabb a szovjetekkel való katonai szövetségnél. Semmi sem lenne megfelelőbb, hogy megakadályozza Hitler kancellárt és a német vezérkart újabb kalandjaikban. A Daily Herald az Oroszországgal való szövetség azonnali megkötését sürgeti. Ez az egyedüli dolog, ami visszatarthatja a kancellárt. Németország semmi másról nem fél, mint két fronton való háborútól. Chamberlainnek tehát biztosítania kell a parlamentet, hogy a brit kormány fenntartsa nélkül együttműködést kíván Oroszországgal az esetleges támadással szembeni ellenállásban.

Balbo Egyiptomban

Kairó, május 8. Balbo marsall, Líbia kormányzója, repülőgépen elhagyta Tripoliszt és Kairóba utazott. Olaszország kairói követe tegnap este vacsorát adott Balbo tiszteletére, amelyre meghívást kapott Sir Miles Lampson angol főkormányzó is.

Moszkvában átadták az angol választ

Moszkva, május 8. Seeds, Anglia moszkvai nagykövete ma kihallgatáson jelent meg Molotov, az új szovjet külügyi népbiztos előtt. A Reuter távirati iroda tudni véli, hogy az angol követ átnyújtotta Molotovnak az angol-francia-orosz szövetségre irányuló szovjet-javaklatokra adott angol választ.

Nem változott meg az orosz külpolitika

London, május 8. A Daily Mail értesülése szerint Maiski londoni szovjet nagykövet biztosította Halifax külügyminisztert arról, hogy Litvinov távozását nem jelenti a szovjet-politika megváltozását.

Potemkin tárgyalásai

Szófia, május 8. Potemkin orosz helyettes külügyi népbiztos vasárnap este elutazott. A sajtónak nem volt hajlandó nyilatkozni, csupán ennyit mondott: „Örvendek, hogy egy testvér-országban tartózkodhatom.”

Potemkint, aki napokon át Ankarában tárgyalt a akinek tárgyalásait a Litvinov bukásával kapcsolatos események miatt is nagy érdeklődés kísérte, Szófiában ünneplésen fogadták. Egy óra hosszat tárgyalta Kiosseivanov miniszterelnökkel, majd kihallgatáson volt Boris királlyal. Potemkin tárgyalásai arra vallanak, hogy Litvinov bukása a szovjet-orosz külügyet helyettes vezetőjét nem ragadta magával. Ankarai tárg-

Mussolini Berlinbe utazik

Róma, május 8. A Cianohoz közelálló „Telegraph” című lap jelenti, hogy a milánói tárgyalások során a Balti tenger kérdése, az olasz követelések és Albánia megszállása állott a megbeszélések tengelyében.

A danzigi kérdésben Ribbentropp ismertette Németország várható magatartását, ugyanakkor Ciano az olasz álláspontot közölte Ribbentroppal. Ciano azt is közölte Ribbentroppal, hogy Olaszország teljes meg-értést tanúsít Németországnak a Balti tenger iránti törekvéseivel szemben. A Matin szerint Mussolini terület-cserével akarja megoldani a danzigi problémát.

Olasz körökben egyébként úgy tudják, hogy Mussolini közelből Berlinbe utazik, hogy Hitlerrel együtt aláírja a Milánóban megkötött német-olasz államszerződést. A szerződés aláírása nagy ünneplések keretében fog végbemenni.

Tettek-e a németek oroszellenes ajánlatot

Berlin, május 8. Göring lapja, az Essener Nationalzeitung cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a német-lengyel válság kiborítása előtt német részről független ukrán állam létesítését célzó közös akcióra tettek ajánlatot Lengyelországnak. Tény az — írja a lap —, hogy Lengyelország késznek mutatkozott átadni a korridor abban az esetben, ha Litván területtel kárpótolják.

London, május 8. A Reuter távirati iroda jelenti, hogy az angol kormány Moszkvától biztositókat kapott arra, hogy Litvinov távozásával nem változott meg a szovjet külpolitika.

A torinói beszéd

Párizs, május 8. Mussolini turini beszédét érdeklődéssel várja a francia közvélemény.

gyalásainak eredményéről egyelőre mit sem lehet tudni. Egyik ankarai kormánylap szerint, különben Törökország és Anglia meg-egyezése, mely főleg a Földközi-tenger nyugati medencéjének eddigi hatalmi állapotai megőrzésére irányul, már teljesen készen áll és rövidesen be fognak számolni róla az ankarai képviselőházban.

A nap külpolitikai eseményei közé tartozik a Rador által közvetített Havas-jelentés, mely szerint küszöb előtt áll Argentína és Németország közötti diplomáciai kapcsolatok megszakítása. A megszakítás oka az Argentínában folytatott nemzeti szocialista agitáció volna, melynek ügyében a buenos-ayresi kormány a köztársasági elnök kezdeményezésére hosszabb idő óta vizsgálatot folytat.

Berlin, május 8. A DNB jelenti Posemből: Az utóbbi napokban számos német család kapott felszólítást a lengyel hatóságoktól, hogy távozzanak el a front körzetéből, ott hagyva otthonaikat és ingatlanaikat. Az így eltávoztak száma körülbelül százza tehető.

Párizs, május 8. Potemkin helyettes szovjet külügyi népbiztos Bukarestben tartózkodik, ahonnan Varsóba folytatja útját. Párizsi politikai körök úgy tudják, hogy Potemkinen kívül a szovjet külpolitika egész tisztikarát leváltják.

Itt vagyunk és itt maradunk!

Varsó, május 8. (Rador). Göbbels propagandaügyi miniszter tudvalevően a Völkischer Beobachter hasábjain ezt a krédét intézte Lengyelország felé: „Quo vadis Polonia”? A Kurier Varsavszkiban most Stronski cikket ír és ebben így válaszol: Itt vagyunk és itt maradunk!

Riga, május 8. (Rador). A lett sajtó Beck beszédét kedvező szellemben kommentálja. Általánosan benyomás szerint Lengyelország felemelte a balti államok szellemét és önbizalmát.

XII. Pius pápa békeakciója

Róma, május 8. XII. Pius pápa utasította államtitkára, Maglione bíboros utján a berlini és a varsói nunciusokat, hogy kérjenek kihallgatást az államfőktől és igyekezzenek a lengyel-német ellentétek békés megoldása érdekében közbenjárni. Ez magyarázza meg Orsenigo bíboros kihallgatását Hitler kancellárnál, aki halálán megköszönte a pápa közbenjárását és vázolta a danzigi probléma megoldásának szükségességét. Varsó pápai követe ma fog tárgyalni Moszkvi államfővel. Az Osservatore Romano ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Berlinben még mindig remélik a kérdések a vizsály, további kiéle-tesedése nélküli rendezését. Valószínűleg ezzel a mozgalommal áll összefüggésben Bonnet és a párizsi pápai nuncius megbeszélése is.

PER. DUNA
TUDOSITO
postafio
Ez a postai
pártás in num
No. 244716/929
18. Telefon: 18-60.
Havonta 110, negy
evre 600, egészévre
2400.
Havonta 2
telévre 12, egészévre
120.
„UJ KELET” a
szociális és
politikai újság
a. Cikkjeink utána
törzsszerűen megjelölésével

M
Buka
Május 10-iki egye
ország ebben az é
nagyobb fénytel
és a nap az egye
az ország népéne
király Öfelsége
uralkodó család í
és ragaszkodását
te juttassa. A má
nemcsak az orszá
ország minden rész
ségéhez méltóak les
minden lakosa szív
dik.
A restauráció esen
és a nép lelki kapo
jelentette, egyben u
lása is volt, mely fo
rad a jövő nemzedé
király Öfelségének
élet részére az ujjá
giából való feleszmé
pedig a román nép
ladás után való el
király Öfelsége meg
kodik, ez a rövid í
és nagy alkotások
melőzhet el a törté
elismérés nélkül. II.
ritka szakértelemmel
gel és szorgalommal
új szellemmel töltöt
volt, irányított, javí
bőző szükségleteket,
elégíteni. Nem volt
sarka sem, melynek
ról ne volna alapos
egyetlen olyan jogos
sem, amelyet kielég
a föld népet és egy
a szükségét szenvé

Lele
I. Károly K
Bucuresti, május
a királyi palota te
nyek között ment
szobrának leleplez
polita istentisztele
Mihály vajda, a kir
mány jelenlétében.
Öfelsége leleplezte
Calleescu minisz
szédet mondotta el
„Sire!
A mai nyugtalan
névze, I. Károly ki
nik előttünk, mint
lis idealizmus meg
1914-ig terjedő k
legtermékenyebb ko
télémben. I. Káro
idézése ezt a bős
emlékezetinkbe,
polgárai nem ébre
újabb forradalomra
Ez az uralom azo
fogva annyira sz
egyensúlyozott, mi
tünik. I. Károly
feudális, irigység
megrendült orszá
A régi tartományo
leti hűbériség mint
érdekcsoportokra
volt egy valamely
és hol Bécsbe
máshová szaladtal
megsemmisítették
a király ugyanazt a
vitte véghez, mint
Franciaországban.
sikerült elfojtania
harcokat és állam
Az egységes, áll
felülálló állam m

Ezt hiszik, hogy Mussolini a beszéd keretében fogja ismertetni a franciaellenes olasz követeléseket.
Pál régensherceg Rómában
Róma, május 8. Pál jugoszláv régensherceg és felesége Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter kíséretében kedden délután érkeznek olasz földre és szerdán délelőtt fut be különvonatuk a római pályaudvarra, ahol Viktor Emánuel király, valamint Mussolini fogadják a jugoszláv régensherceget.
Chamberlain helyesli Beck beszédét
London, május 8. Henderson Arthur munkaspárti képviselő az alsóházat hétfői ülésén kérdést intézett Chamberlainhoz a német-lengyel ellentétek ügyében. Chamberlain válaszában kijelentette, hogy az angol kormány örömmel üdvözölte Beck kijelentéseit, amelyek szilárdak és békülékenyek voltak.

Gafencu ebéden látta vendégül Potemkint
BUCURESTI, május 8. A Rador távirati iroda jelenti: Szófiából jövet Potemkin orosz helyettes külügyi népbiztos hétfőn Bucurestiben tartózkodott. Gafencu külügyminiszter hétfőn délelőtti lakásán ebéden látta vendégül Potemkint.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 18-60.
BUN DE IMPRIMAT